

Aszód és Vidéke

Társadalmi, közgazdasági és irodalmi hetilap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 12 kor. Ngyed évre . . . 3 kor.
Fél évre . . . 6 . . . . . Egyes szám ára 30 fillér.
Bérmentellen leveleket nem fogadunk el.
Kéziratok nem adnak vissza.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felolós szerkesztő: Nyiry Lajos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Aszód, Gruz. K. papírkész. kedésben.
Hirdetések:
egyezős szerinti kútyanos aron közöltetnek. Nyilt-tér sora
60 fillér. Előfizelőinknek nagy árkedelmény

Pénzüntézetek s a gazdaközönség.

Évről évre aggodva várja a gazda az aratás idejét, sok kérdésnek megoldása függ attól. A termés a jövő eredményeinek biztosítója. Már sok-sok év óta egyeb-son hangzik el gazdánk ajkán panasznál. Igazi jó termésünk, mely kielégítene a gazdát, betöltene a lelke vágyát, reményre jogosítana a kétségbeesőt, hogy valóra válthassa annyi meg annyi tervét, — már évek óta nem volt.

A sok panaszhoz járult a gazdasági tervek meddősége, a céltalan iparkodás, hisz a termés által elért eredmény alig tudta kamattal fedezni az elmúlt idők agósságait, alig volt képes kielégíteni egy és más szükséges hiányt; újabb kísérletezésekről, újabb beruházásokról szó sem lehetett. nem volt mód a nemzetgazdaság, az ipar és kereskedelem terén felmerült újítások némi beszerzésére; a rozoga eke, elkopott gazdasági eszközök, megsérült cséplőgép stb. épen csak hogy kiigazításra kerül.

Ez évben a gazdasági eredmény nálunk kedvezőbb, az elért siker nagyobb, mint az eddigi éveken. Ha nem is váltotta be az idő a vérmes reményeket, mégis kétségtelen, hogy helyenkin' nem csak jó hanem igen jó termés is elétünk.

S ennek hatása alatt természetesen megindul a mozgalmak élete. A földbirtokos, ép úgy mint a kisbirtokos, a köznép, a mezei munkások ezrei, most már azon vannak, hogy felváltsák az ég áldását. Benépesülnek az országutak, nehéz társzeker-viszik az élelet szerzte mindenfelé és alig néhány hónap alatt forgalomba jön az új gabona.

Kétségkívül, hogy e téren ez évben

torlódás fog beállni e vidék piaczi. Hisz hányan várják, hogy végre pénzmaghoz jutva, valóra váltsák terveiket, szándékaikat. S ezzel megindul a gabona illő árban való értékesítésének nehézsége is, mert a kínálat nagyobb kis piacunkon a keresletnél. E bajjal első sorban a kisbirtokosoknak kell megküzdöniök, hisz a világpiac a nagy termelő árait ugvis eléri. S ezért akaruk e helyen utalni arra, hogy a mi vidéki kisebb pénzüntézetekre mily fontos, mily nagyérdékű feladat vár ezuttal, sőt nemzetgazdasági szempontból e téren való teendő azonos a hazafias misszióval.

Pénzüntézeteknek kell elhárítani azt a veszélyt, mi a termés rögtöni értékesítése által beállhat gazdáinknál és lehetővé kell tenni, hogy az árak megszilárdulását a kisbirtokos nyugodtan bevárthassa. S ezzel csak maguknak is tesznek szolgálatot, mert olcsóbb kölcsönök nyújtása által, közvetve betétállományuk is gyarapodik majd, mert a termelőik csak kis részben fogják felhasználni annak idején majd az új tőkét.

I. y lesz mód az adóhátralékok törlesztésére, a váltótartozások lerovására és a kisgazda várhat emellett majd őszig, míg jobb árak melle t nagyobb nyereséggel adhatja el gabouáját.

Nem kicsinylendő tehát takarékpénztáraink nemzetgazdasági és hazafias missziója. E rövid néhány szó ilústrálja, hogy működésük mily fontos, szükséges és hasznos a népre. Épen azért nem látjuk szívesen e yeseknek velük, különösen öreg takaréknak szemben kövelett kortes politikáját drága hitel stb. hangzatos jelszavak, üres frazisek alatt, melyek csak a tapasztalatlan nép meglevesztésére és arra

valók, hogy bizalmatlanságot keltsenek amire pedig pénzüntézteink nem szolgáltak rá!

S viszont gazdaközönségünknek sem tesznek ezzel szolgálatot, csak kárt, mert az elámitottak legtöbbször a fővárosi bankokhoz fordulnak s ott még nagyobb kamatra vesznek pénzt kölcsön, ami még a jobb! eset, igen sokszor pedig csak a család ügynököknek lesznek áldozataivá.

Mi hát cze', amit a pénzüntézteink elleni agitációval egyesek elérni akarnak? Talán csak nem ez, a mit tényleg — szörványosan és igen ritka esetekben is, — elérnek? Vegyük tehát fontolóra a dolgot és ne akarjunk saját fészünk Herosztrátesei lenni és és pedig különösen ne akkor, midőn azzal senkinek sem használunk, csak kárt okozunk s midőn arra sem pénzüntézteink, sem társadalmunk rá nem szolgáltak.

Bűnös társadalom.

Most, az ugorka szezon politikai eseményekben szegény napjai alatt, hajmeresztő dolgokat hoznak felszínre a hírlapok.

Az erkölcsi korrupciónak legnagyobb fokán levő egyének az érzékiségnek legnagyobb fajtaival mételezik meg a nemzet ifjú hajtásait. A fővárosban legijesztebb a kép, de undorító, obszcen Körmenten, Aradon is. És még mennyi helyén az országnak, amelyeket ez ideig áttetsző lepel fed, és még milyen sok természet ellenes bűn van, mely előbb ulóbb napfényre fog kerülni, hogy a nyilvános közmegevetés tárgya legyen.

A társadalom jirul köztudatra jött szegyéne felett. — Az anyák jajveszékél-

TÁRCZA.

Nyiralásom 1901-ben.

Irta: Hollósy Mihály.

(III.)

Midőn a paksi szállót elhagytuk még 80 fillér szegyenkezett az erszenyemben. Válgig törtém a fejemet, hogy mire fordítsam, hova költsem. Társulatommal fölüljük, elutazzuk, vagy sürgönyre szánjuk-e, hogy feleségemlő kérjünk legalább annyi költséget amennyi harmunk hazaszállítására szükséges? . . . Ez utóbbi ötlet rémlett a leghelyesebb megoldásnak a el is mentem a táviró hivatalig, de arra már nem vitt rá a lélek, hogy át is lépjem a küszöbjet.

Valami megmagyarázhatlan szegyenérzet veti rajtam erőt, rösteltem állapotunk e rosszra fordulását; mintha csak valami benső hang így pirongatott volna:

Ejnye, ejnye te Miska! Annnyira semmirevaló éhletetlen ember vagy te, hogy a magad erején, igyekezeten még hazatérni sem bírsz? . . . Hát csak addig tartott a logénykedés csupán, míg tarisznyádból ki nem fogyott a hazai pogácsa? . . . Elindultál étkelen hűhóval, nagy reménnyel, discekedéssel s legalább annyit óhajtottál szerezni, a mennyiből az augusztusi házbérnegyedot kifizeted, és most ahhoz folyamodsz, a sinek adnod kellett volna? . . .

Kétszer neki fohászkodtam, hogy legyőzzem az érzékenykedésemet, de mind a kétszer az okok ocezanja zúdult fejemhez, hogy eltértsen a megalázkodástól.

Juj! szegyeid magad!

Bajor Gyurka, a társdirektor és a titkár ur azalatt nyugtalanul várták visszatérésemet a Dunapart Arnyas oldalán.

— Nos mi az újság? — Ez volt az első

szó a mivel a boldogtalanok fogadtak. — Végeztél valamit?

— Semmit felelém szárazan

— Pedig abból nem él meg az ember — dörög a társdirektor — Ha itt ragadunk egymásután elhullunk, mint az ősi loyekek.

— Bizony éhen veszünk. — Szaporítja a szót kétségbeesett arcokifejezéssel a titkár ur. — Sohasem alhattam ki a puliszkat, ma még azt is megenném csak volna.

— Hogy beszélhet így ember, a ki a művészet tövises útjára lép, hogy ezer inség és nyomor közt szent czejlja felé törjön? . . .

— Ördög vigye a szent czejt, csak haza keveredhetünk! — sziszegi fogai közt Bajor Gyurka.

— Szabad az ut kedves direktor társ; én nem tartóztatok vissza senkit.

— Hiszen ha nem volna lapos a bugyelláris! — sóhajtanak mind a ketten.

— Jól tudom én, hogy kövér erszenyben van a bölcsesség, de hát a „nincs mibőlék” zsakjából is fejt ki az okos ember életrevalóságot. Első feladatunk, már csak az, hogy alkalmazzuk magunkat a viszonyokhoz. Szedjük fel a sátorfánkat, meggyásunkat, aztán előre!

Kiki följellette a batyuját s elindultunk a Duna mentén gyalogszerrel.

— Hát hová megyünk? — kérdik társaim.

— Szemkőzt a Duna folyásával. Majd csak kilyukadunk valami emberlaktá vidékre, ha a siralomvölgynék is beváló városból az Isten kieseget bennünket. Alkonyat előtt hajóra hiába váránk, de meg minek is, ha nincsen rávalónk Leszünk turisták; hiszen uri passzió az is.

— Ennyire jutotam, idáig sülyedtem én vénségemre — fakad ki Gyurkából a méltatlankodás, miközben véretekés homlokát törölgette.

— A mint a város szélére értünk, egy éltesebb polgárembert pillantottunk meg, ki jókora

dereglényének kikötésén fáradozott.

— Hová való az a dereglye bácsi? — kérdém én az öreg mellé érve.

— Uszód!

— Mikor indul vissza?

— Jó két óra múlva

— Elvinne-e minket

— El én is kivésen, — ha megfizetik.

— Nem járunk mi ingyen! . . .

— Nono. . .

— Mit követelne három személyért?

— Hát husz krajczárt csak megérdemelnek vagy mi. . .

Helyesltem a taksát s így az alku megkötetett. Nyomban letelepedtünk a Duna partjára s míg a mi emberünk a vásárba jut dolgait elvégezni, mi az alatt meghánytuk vetettük a pénzügyi körülményünk s összeállítottuk az étlapot.

Husz krajczár a dereglyésé, marad husz az ebédre. . . Egyik korvasos uborkára vágyott, a másik cigánypecsenyére, de a vitakozás lassankint közelebb vonta egymáshoz a két félt s megállapodtunk abban, hogy azt eszünk, a mi legelőbb, legkiadósabb s bajunkra nem szolgál.

Vettünk hát tizert töpörtüt, tizert kenyeret s ittunk rá zavaros meleg Dunavizet.

Micsoda arcot vágott e pogányitalhoz azén Gyuri barátom, hogy szájalom volt a ki nézte. De hát a szükség törvényt bont. Lenyelté, mert a szomjuság már nagyon elgyötörté.

Eppen délt tizenkettőre harangoztak. A nap haragosan szórta fölénk forró sugarait, hogy majd pecsenyevé rúltunk. Vízbe mártott kalap és esernyővel védekeztünk ellene, de mindhiába. . . . Elbágyadtunk, elkábultunk, mint a sivatagok utazója. Ittuk mi a vizet most már szives örömmel, de csak nem mult el égő szomjuságunk. Heh! mit nem adtunk volna egy pohár jó Mühr-féle borért.

— Bolondok voltunk Miska, futó bolondok.

nek, az apák tombolnak, a nép gyülekeket rendez és agyonütéssel fenyegeli a gonoszokat, izgat a nagyurak ellen, mint a kik szerinte elkövetői e gyalázatoságoknak. Pedig fájdalom! kőműves, szabólegények között stb. sem sokkal kisebb a szennyes lelkűek percentje mint a nagyurak között. A nép vénei és bölcsői tanácsokat osztogatnak a kifakadt sebek begyógyítására: Olvastam azokat és nem elégtettek ki engem: Dr. Porosz is, ugymint Tóth B. la inkább a felületen járnak Tóth Béla mélyebb ugyan Porosznál, de ő sem elég mély. Az ő ajánlatuk csak flastrom a sebre. Lehet, hogy egy két sebet ez behégeszthet, de mit ér az, ha a vér romlott, újabb fekélyek támadnak. Azért kell megtisztítani, meg frissíteni, ez a radikális kúra.

A vértisztításnak két főkélléke van: az üde levegő és az ésszerű táplálkozás. Ugyde az a szellemi táplálék, melyet a mai modern ember magához vesz, egészségtelen és szennyes maga az edény is, a melyet a jaihoz emel: megvesztegetett, elvtelen lapok, Zóla-féle regények, frívól szindarabok, nuditásokat mutató képek, Isten tagadó bölcseseti vagy tudományos munkákból táplálkozik a jelenlegi társadalom. És az a liberális lépkör, a melyben mozunk, elfojtja az idealizmust, az élet nemesebb felfogását, az emberben az egész jellem kialakulását, az erkölcsi és kötelesség érzetét, s csak az anyagelviséget, az érzékiséget, az önzést és élvezetvágyat növeli. Mutasd meg, mivel táplálkozol és milyen légkörben vagy és én megmondom, mennyit érsz — így szól egy kiváló bölcs orvos. Nos világos, hogy a mai világtelfogás és táplálkozási rendszer mellett nem sokat ér az emberben a szellemi rész. Nem csoda tehát, hogyha a legnagyobb brutálításokra ragadtatja magát az emberben az állat.

Szegény szülők, szemetek fényét, szivetek legrágább kincsét, ha nem nevelitek keresztény szellemben, Istenfélelemben, ha nem fíjlesztitek benne a becsület és kötelességérzetet, akkor a mai társadalom előbb vagy utóbb megmételjezi őket. Mindenesetre előbb mint utóbb akkor, ha ti magatok vezelitek a frívól darabokat előadó színházakba, nem ügyeltek olvasmá-

nyaira, ott hagyjátok őket a cselédek társaságában, és főleg, ha ti magatok mutatok neki rossz példát.

Felhívás olvasóinkhoz: Kedden f. hó 12-én d. u. 1 órákor kigyuladt a Bagh község határában levő csintoványi m. kir. állami utkaparó ház. A házban két család a két utkaparó családjá lakik. Egy lélek sem volt hon, mikor a tűz keletkezett, mindnyájan munkában voltak s így, mikorra az aszódi tűzoltóság a helyszínén megjelent, füstfőleg romokat talált, a romboló elem mindent megsemmisített. Izrael György nyolcz kis gyermek atyja és Rozsnyoki Mihály utkaparók összes butora, ruha neműi, tőle beszerzett élelmiszerei porrá égetek és nem maradt egyebük azon viseletes ruhánál, amely testüket fedi. A legnagyobb nyomorban most a jószívű emberiséhez emeli fel a dőleg kezét ez a két szerencsétlen család és mi sietünk szeretett olvasóinkkal közölni az ő kérésüket. Adakozzunk a nyomorban sanylődőknek. Kiki annyit, amennyit tud, amennyit képes azon fölöslegről, amivel őt a kedvező sors megáldotta. Adományok Bagh község előjáróságához küldendők a cél megnevezése mellett és lirlapilag lesznek nyulglázva. A szerkesztőség.

Ünnepély a mentő kocsijárára. A gödöllői tűzoltó testület, a Gödöllőn létesítendő mentő kocsijárára, több jeles művész közreműködésével szép ünnepélyt rendezett f. hó 10-én vasárnap az Erzsébet parkban, melytől hangverseny és táncmulatság követezt a Károli féle vendéglőben. Az ünnepségről következőképen számolunk be:

(K e r t i ü n n e p é l y.) Az ünnepély d. u. 4. órákor vette kezdetét, a tűzoltó és mentő gyakorlatnál. Kitérően dolgoztak tűzoltóink, különösen az iskola szerelésnél tüntek ki, melyet Riegler István segéd tiszt vezetett. Ezt követte a mentő gyakorlat, melynek kifogástalan, szabályos és gyors menete meglepő volt. Mellő elismerés illeti ezért, ifj. dr. Böke Ödönt, mint mentő orvos és dr. Neumann Károly urat, mint az oktatás vezetőit, továbbá Cserhalmi Ödön, Weisz Sámuel, Barsi Ferenc és Klamet Károly asszisztenseket. Az ünnepély III. számát a budai munkás és a gödöllői dalárda éneke képezte. Mindkettőt elvitte a habért. Ezután következett a tombolasok, sok tréfás epizóddal. Hét óra volt midőn az

utolsó nyeresémi tárgyat is elvitték a megszólalt a cigány zene, és következett a táncz.

(Hangverseny.) Fél kilenczkor már élénk világosság áradt szét a nagyvendéglő ablakaiban. Egymásután érkeztek az elegánsnál elegánsabb dámák és a fekete smokingos férfiak. Béla cigány éj csak hogy bele kezd a Hunyadi indulóba, melynek végeztével megszólal a csengő.

Rákoczy Rodostóban cz. melcdráma képezte a műsor első számát, melyben Klassohn Gyula ur szép szavaltat és Robitzek Gyula ur zongora játékát a közönség nagy tetszéssel fogadta. Ezután Bodo Alajos ur adott elő kitünő tehniával classzikus darabok t. Majd Gyöngyi Izsó lépett a lámpák elő s viharos tetszése közepett játszott le a műsor harmadik számát az ő ismert, de soha el nem évülő moka egyvelegét, melyen a szépszámu közönség kitünően mulatoit. Ezután ismét magas művelzetben volt része a közönségnek. Korányi Frida kisasszony az operaház bájos művésznője, kit a figyelmes rendezőség remek korralnál lepett meg — énekelt szébbnél szebb classikus darabokat, a Rienzi áriáját és a Ninót, majd Robiceknek egy gyönyörű magyar dalát, melyet az Toth Kálmán egy remek költeményére írt. A siker csúcsi volt. Az a nagy intelligens és zeneileg is művelt közönség egyszerre kedvezőzévé avatta és ünnepelte ezt az Isten kegyelméből való, igazi művész tehetséget Perczekig tartott a taps és a tüntetés még akkor sem akart véget érni, mikor a művész nő három, négy sőt öt ízben megjelent a lámpák előtt. Megemlítjük itt Bodo Alajos brilliáns zongora kíséretét, mely nélkül a művésznő kitünő koloratúrája még minden egyéni kiválóságai mellett is alig érvényesülhetett volna oly teljes mértékben. Utána Robitzek Gyula ur énekelte Bodo Alajosé mellett Bohm: Holdvilágát és Schumann: két gránátosát, hatalmas basszusával meglepte és elragadta a közönséget, — hogy aztán előkészítte azt Korányi Frida a már dédelgetéit kedvenc fogadására, kinak már megjelenésekor orkán szerben tört ki a taps, mely a Katalin: „Czárno románcz"-nak előadása után ismét valóságos tüntetéssé vált. Majd ismét Gyöngyi Izsó lépett az emolvényre és szerzett derős perczeket a hálás közönségnek és ezzel a hangverseny véget ért. Ezután jött a szünóra, melyet reggelig tartó kedélyes táncmulatság váltott fel. A táncmulatságon részt vettek: Asszonyok: Dr. Böke Ödönné, Bodo Antalné, Gaál Gyulané, Dr. Hohmann Lajosné, Özv. Kolozs Lajosné, Özv. Kiss Kálmánné, Lukács Gyulané, Moray Istvánné, Pap Istvánné, Srobl Vilmosné, Özv. Schvarcz Lajosné, Vajda Jánosné, Zvornik Andrásné. Leányok: Gaál Annuska, Eilingér Irmuska, Korányi Frida, Kolozs Dorika, Meitner Elza, Moray Irmuska, Szabo Mariska. Szentkereszty Jolán, Vajda Annuska és még többen.

ülhetnének ma is a hűvösön deczizhatnének, szárazkózhatnének; nem érzének a rekkendő hőség pokolá kinyjait.

— Biz az Gyurka! A számár is akkor indul táncolni a jégre, mikor a legjobban megy a sora. Ekközben a vásárosok csapatosan szállingóztak szerte, ki erre ki amarra, hordták a porlékát, ki szekéren, ki gyalog s hajtották a malaczkokat, birkákat, ki mivel üzérkedett. Egy jókora disznó csorda épen mifélenk tartott. Hát látom ám köztük a mi emberünk is.

— Gyurka ezek felénk tartanak
— Talán átátsra
— Utitársaink lesznek azok Gyurka
— Csak nem. De jól felvitte az Isten a dolgunkat haj!

Jól sejtettem. Mikor hozzánk ért a diszes társaság rögtön a berakodáshoz láttak. De a jámbor jószágok sehogysem akarták veszendő életüket a megbizhatatlan dereglyénre bízni, úgy hogy főleknél, lábaknál fogva kellett őket javarészt a dereglyére csalogatni. Volt is olyan hangverseny a csökönyös jószágok között, vettek véghoz olyan sivalkodást, hogy beüvöllet vallott volna vele sok köcsperzi tenorista.

Mi jobb szórakozás hiányában e hangokat osztályoztuk. — Ez basszista, ez tenorista, emez baritonista. Ennek a hangja még gyonge, emezé még javulhat, az iskolázott hang, az született tehetség stb.

Összeszámláltuk: 42 disznó, és 26 ember foglalt helyet a dereglyén; úgy, hogy a rozoga jármú szinte szinig járta a vizet. Isten kísértés volt, ha valaki rátekintett is.

Ekközben annyira kívántuk ezt a zavaros meleg vizet, hogy szinte telhetetlenség, mily jól-ső érzéssel idéztük vissza emlékünke azt a közönséget — fájdalom! — sokat ócsárolt pesti vízvezetéki vizet! . . . Hogy felüldönlénk, ha szűr-csövelhetnének belőle vagy más-fél literre valót . . .

Uzsdó . . .
Úgy értünk e nemes községbe, mint a gazdag utas ember akit betyárok kifosztottak. Egy pizsla nem sok, de nekünk még egy árva fillé-rünk sem volt. Főkerestem hát a jegyzőt.
Uram! — így adtam elő panaszomat — Mi nem töltünk ti heteket hónapokat, csak egyetlen egy előadást tartunk és csak annyi jövedel-met kívánunk, hogy jegyet válthassunk azon Budapestig.

A jegyző józaváló, derék magyar ember meghallgatta panaszos szómat és megígérte, hogy minden lehető elkövet érdekünkbe, de a mellett személyesen is járjam végig azt a kilencz tíz úri házat, a kire számíthat az ember. Megtettem, hiszen mit nem cselekedtem volna, csak hogy haza juthassak!

Társaim e közben a szinpad felállításával foglalkodtak elrendelték az üllőhelyeket s tüzelmetlenül várták az estét.
E naptól fűg most már a jövő. Ha keresünk valamit, megszáditónk lesz ez a község; ha csatlódnak a nyakig érő adósság végkép összecsap fejünk felett, elvisszik utolsó gunyánkat is, mi pedig isten hírével nyakunkba vehetjük a széles országutat, gyalogolhatunk faluról, falura, vándor legények módjára, míg jó és balszerencse közt haza nem érünk.

Az előadást 8 órára tűztük ki. Fél nyolcz kor az első cseregnél kezdett, a miből néhány perczalatt oly rémitű égháború keletkezett, mint-ha dőlésből öntötték volna a vizet.

Ki fog uram Istenem dacolni az éggel, az égi háborúval? Ki szánja magát oly nagy áldozat-ra, hogy bennünket ily förtelmes időben felkeressen? Az udvaron álló szinpadunkról hírielen leaggattuk néhány diszletünket s komor sötét arccal ültünk az asztal mellé várva az éhhálál

közeli jeleit, vagy a még frosszabbat a mi bennünket érhet.

Kívül azonban lassan-lassan tisztult az idő s úgy 9 óra tájban be szól hozzánkja segéd jegyző:

— No mi az? Nem tartanak előadást? Hol vannak a színészek?
Nincs az a jó katona a ki a vezényszóra jobban talpra ugrik, mint a hogy mi talpra álltunk.

— A társaság rögtön megérkezik. — Köszüljenek!

Halálra lélt lelkét nem érinti kellemebben a kegyelem hire, mint bennünket érintett e néhány reményt keltő szó.

A beszédett diszleteket hírtelen vissza ag-gattuk s a társaság számszerint tizenegyen] épen 4 frt. 10 krajczár hasznoltatt.

Hálásan játszottunk, csupa tűz, csupa lélek volt mindegyikünk. Hiába a színészen is csak akkor élhet igazán a nemes ambició, ha tudja hogy mire szolgál.

Előadás után gondoltunk is a hazamenetelre! . . .

Bajtársok! — szólék én a lelkesülés közepete. — Ma már van annyi pénzünk, hogy mi ha nem is hazáig, legalább gyönyörű utat tehetünk hazafelé.

— Előbb eszünk s aztán tanácskozunk! — hangzott fel az általános jelszó. Engednem kellett a többségnek, e szót tett követte.

Állítsd meg a medréből kiesapott folyót, mely bilincseit tépte szájél, állítsd meg a farkas ótvány embert, ha közébe ragadja a villát kanalat.

Hiába eselt szó înségről nyomorúságról. pusztítottuk azt a mi elfogyasztható, A kontó két forintnál többre rúgott, a szoba ára 1 forint 20 krajczár. Miőben lefektőtünk készpénzünk 78 krajczárból állott. Ez ugyan Paksig is kevés, pedig aítól az ég menison meg minden jó lelket, hogy oda kerüljön vissza, ha színész az illető.

Reggelre kelvo folytattuk a tanácskozást, de akármerre csavartuk, forgattuk a szót, csak arra

H I R E K.

A király születés napja. Holnap, hétfőn f. hó 18-án lesz Ő felsége 78. születés napja, mely alkalomból Gödöllőn s járásunk területén az összes templomokban ünnepélyes istentiszteletek tartatnak.

Jubileum. Gall Antal várkapitány, a gödöllői társaság kedvelt tagja, kiváló polgártársunk, ki a gödöllői önk. tüzoltó testület felállításában és szervezésében kifejtett alapterv- munkássága által, községünkben hervadhatlan érdemeket szerzett, szombaton f. hó 9-én ünnepelte meg szűk család körben 80 éves szolgálati jubileumát. Az ünnepélyen többen jelentek meg Gödöllő elsőkeléségei közül, kik elhalmozták az ünnepelt házi gazdát szerencse kívánataikkal.

Püspöki körlevél. Egyházmegyénk főpásztora a 9-én körlevél intézett egyházmegyéjének plébánosaihoz, melyben Isten nagyobb dicsőségére, a hazafias és vallásos leánynevelés ápolására, a hasznos művészetek előmozdítására, valamint a szegény, elhagyott árva leány gyermekek elhelyezésére és nevelésére létesített, illetve már 1902. jun. 1-én Zsombolyán megnyitott J e s u l e u m intézetét a legmelegebben ajánlja a főtiszteendő papság figyelmébe. Továbbá értesíti az egyházmegye papságát, hogy V a l k ó községet mely eddig filiája volt Szt. Lászlónak, szét választotta és Valkón önálló plébániát alapított, melynek betöltésére ezúttal már pályázatot is hirdet. A fenti körlevél kellemesen érint bennünket, hogy püspökünk böles és mindenre kiterjedő figyelmét nem kerülte ki a valkói katólikusok azon régi óhajja, hogy t. i. önálló plébániát kapjanak, melynek papja állandóan a valkói hit élet kertjében munkálkodjék. A valkói nép örömet és boldogságát nem irjúk le, e püspöki enunciació fölött. Küldöttéleg fogják azt Ő eminenciája előtt tolmácsolni.

Petőfi szoborbirozság. Lapunk hozta először nyilvánosságra több lelkes polgártársunk azon óhaját, hogy Gödöllőn, hol Petőfi Sándor hosszabb ideig lakott és oly boldog órákat töltött, mint azt költeményeiben leírja, szobor állítsanak a nagy költőnek. És felhívásunk viszhangra talált a nagy közönség közt. Ez ügyben hamarosan megindult önként, minden külső befolyás nélkül az akció társadalmi téréen. Egy ideiglenes előkészítő bizottság alakult, mely kezébe vette az ügyet és most az állandó szoborbirozság f. hó 17-én vasárnap d. u. 5 órakor Gödöllőn, az Erzsébet-szálló nagytermében fogja tartani alakuló közgyűlést, melyre az érdeklődők az után is meghívotnak. E meghíváshoz mi is csatlajunk azon kérelmünket olvszinkhoz, hogy jelenjünk meg az egész gödöllői járásból minél számosabban.

Népfölkezel szemle járásunk területén a következő napokon fog megtartatni: A s z o d o n október 9-én Aszód, Hévizgyörk, Kartal, Iklad, 10-én Bag, Boldog, Galgahéviz, Zsámbok, Tura, vallott minden, hogy költség nélkül egy topodat se viszik tovább az embert. Tovább indulni, távolodni a fővárostól semmi áron nem akartunk; mert minél messzebb jutunk, annál nehezebb feladat sulya fog ránk szakadni visszafordulásunk alkalmával végre Bajor Gyurkában támadt a leg-életrevalóbb eszme.

Fiuk! Menjünk a hajó állomás főnökéhez, adjuk fel magunkat utánvétellel feleségeink ezimére, majd csak kiváltanak bennünket, ha otthon leszünk.

Az állomás főnök jót nevetett ötletünkön, de nem találta szabályszerűnek

— Ha az urak ökrök, birkák, vagy egyéb lábas jószágok volnának (földbeszögeknek tartá mondani hogy szamarak!) akkor lehetséges volna e dolog keresztül vitelo, így azonban nem. Egy másdját azonban mégis ajánlanám, ha az urak elfogadják azt.

— Beleegyezzünk mi bármilyen dologba, csak még egy izben megpillantassuk a Népszinház bejáratát.

— Hát szedjék össze az urak minden értékesíthető megmiasokat, a mivel birnak, vessék le a kabátot, mellényt lábaltit, — a hajó ugys őjjel érkezik Budapestre s önkön bátran haza osonhatnak, ha pörére vetkőznek is. E dolgokat összecsomagoljuk, feladjuk utánvétellel s én adok reá önöknek annyit, a mennyi hazáig elegendő lesz. Önök pedig otthon visszaválják.

Igy kerültünk mi vissza pörére vetkőződére A rövid ideig tartó nyaralásból... Csodákat bántunk bennünket, a hogy kiszálltunk a hajóból; utközben három rendőri is belénk kötött, hogy nekisérjen a kapitányságra. Azt hitték félkegyelműek vagyunk.

Verseg, Domony, Gödöllőn: október 13-án Gödöllő Valkó, Mogyoród. 14-én Dány, Vác, Szt. László, Kistarcsa, Kerepes, Szada, Isaszeg. I R a k o s - K e r e s z t u r o n október 16-án R. Keresztur, Czinkota, Csömör, Nagytarcsa, 18-án Pécel, Rakoscsaba népfölkezelő részére.

Lógyakorlat. A budapesti I. honvéd gyalogezred haron zászlóalja f. hó 21-én Pécelen a Bai temető és a Hársas hegy között harczerülő gyakorlatot fog tartani. Lóirány: az isaszegi erők, minél fogva e napon reggel 5 óratól déli 12 óráig ez a terület el lesz zárva. A főszolgabírósg ez uton is figyelmezteti a lakosságot, hogy ez idő alatt e területen ne tartózkodjék.

Személyi hírek. S z a b ó Balázs ev. ref. rektor tanító f. hó 9-én érkezett haza Jászberényből, hol a négy héttig tartó gazdasági tanfolyam halgatója volt. A szakvizsgát sikerrel állotta ki és mint ilyen a Gödöllőn létesítendő földmives iskola vezetőjévé jelöltetett. — C s a t á r y Gusztáv borsos berinkei adminisztrátor Baghara r. kath. segédlelkészé nevezetett ki. — G u b a Imre baghi s. jegyző, ki ez állásban általános megalégedésre két éven át működött, családi okok miatt lemondott, mit a képviselő testület el is fogadott. Állása egelőre nem lesz betöltve.

„Wiener Műde“ most megjelent aug. 15-iki száma ismét oly tartalmas, hogy örömmel lapozzuk át. Tartalmaz minden czérsz szolgáló toilletket, u. m.: házi nyaraló, fürdő és kimenő ruha minták, különösen kiemelendő kalap minták, melyek izléssok, egyszerűek és elegáns formauak s ami leginkább érdekli a hölgye-et a kézimunka minták — minél fogva, e füzeteket a hölgyeknek a legmelegebben ajánljhatjuk. Előfizetési díj negyed-évesre 3 korona, megrendelhető bármely könyvkereskedésben, posta hivataloknál, ugy egyenesen a lap kádohivatalában. (Bécs VI/2 Gumpferdorfer Strass 87.)

Házi mulatság. Szép kis házi mulatságot rendeztek f. hó 10-én a gödöllői himző iskola növendékei, a Petőfi szobor alapja javára. Az iskola helyiség c. inosan, színes lámpionokkal feldíszítet tágas udvarát, már 8 óra tájban megfőtölték a szép kis táncosnők és a mulatság erkölcsi és anyagi sikre már ekkor látható volt, bár még azután is sokan jöttek. Jelen volt itt Gödöllő ifjúsága csaknem teljes számban, cigány pedig huzta tüzesen a talp alá a zvalót s vigan folyt a mulatság reggelig. Méltó elismerés illeti meg Szolnéner Mariska kissaszonyt, az intézet vezetőjét, ki oly odaadással fáradozott azon, hogy e mulatságot, apró növendékei és vendégei öröme a legelőkelőbb és legsikerültebb mulatságok nivójára emelje. A négyeseket 80 pár tánczolta. Tiszta jövedelem a Petőfi szobor alap javára 12 korona.

Jelen voltak: Aczél Etelka, Csery Rózsika, Deut-oh Janka, Deutsch Rezsirke, Gold Irmuska, Hejk Etelka, Giziko, Erzsike és Margitka, Janiól Szidiko, Klump Annuska, Károlyi Bözsike, Khon Gizike, Németh Czirczika, Spitzer Blanka, Lenko, és Etelka, Sztelek Rózsika, Szalay Ilonka, Schön-tal Rózsika, Stern Katóka, Virágh Mariska, Winkler Mariska, Emmuska és Margitka.

Nagy idők tanuja. A szabadságharcnak egy érednes bajnoka halt meg a minap Baghon: Lázár Lajos negyvennyolczas honvéd tüzér főhadnagy, a ki jó barátja volt Petőfi Sándornak. Az elhunyt, a ki nyolczvanhárom évet élt, régi tősgyökeres székely családból származott. Tanár volt Marosvásárhelyen s a szabadságharc kitérésé alkalmával atyjával és két testvérel együtt állt be az erdélyi honvédségbe. Mint tüzér gyorsan emelkedett, Bem tábornok kedvelt parancsotiszja lett. A tábornak megismerkedett, Petőfi Sándorral, a ki a fiatal tanárt barátságával tisztelte meg. Lázár tanította lovagolni a költőt, a ki az erdélyi mánásoktól pompás lovakat kapott ajándékba. Mázár a világios fegyverletétel után Törökországba menekült, a hol nyelv ántással ke-reste kenyért. A kiegyezés után a fővárosba te-

lepedett le. Később tanító lett Domonyvögyön, mert meggyöngyült egészsége miatt kénytelen volt fa ura menni, Fizenhet évig tanított, azután nyugomba vonult s utóbb tíz évig Baghon éldegelt szerény nyugdíjából.

Betűrés Aszódon. F. hó 12-én hajnalba betűrték Aszódon Fausermann József és Lövi Manó kavé kivitelő üzlete irodájába s onan az írószalt fiókájából 800 korona készpénzt elloptak. A tett elkövetésével Birók József kocsis és Kis János aszói lakosok gnyusítottanak. — A nyomozás folyik.

Bezárt ovoda. Az aszói kisedovoda f. hó 9-én bezárattott kanyaró járvány miatt. A főszolgabíró intézkedését az alszpn helybenhagyta.

386. 1902. szám.

Árlejtes.

Az aszói magy. kir. javító intézet részére az 1903. év folyamán szükségelőnd mintegy 800 mm. fehér kenyér, 7 mm. száraz személye, 8 mm. 1-ös számú buzaliszt, 20 mm. 4-os számú buzaliszt, 30 mm. 5-ös számú buzaliszt, 10 mm. rizskása, 5 mm. árpa, 5 mm. kőleskása, 12 mm. buzardara, 6 mm. tarhonya, 15 kg. köménymag, 12 kg. vegyes fűszer, 60 kg. paprika, 30 kg. fehér koczka czukor, 15 mm. konyhasó, 30 mm. bab, 20 mm. borsó, 20 lencse, 150 mm. burgonya, 40 mm. savanyított káposzta, 4 mm. veres hagyma, 20 kg. foghagyma 4 mm. zöldség, 50 kg. tehén túró, 20 kg. lptói túró, 60 kg. juh-sajt, 1200 drb. tjuktojás, 20 hektoliter ecet, 4 mm. eszmafenyő, 10 mm. mosószappan és 50 mm. kő-laj szállításon vállalkozóli biztosítasa tárgyában, a nyilvános árlejtes folyó évi szeptember hó 15-én délelőtti 9 órakor fog az árlejtes hirdető kir. javító intézet tanácstermében megtartatni.

Az árlejtes ugyan szöbéli, de a most említett határidőig írásban is lehet notni ajánlatot. Az ugynevezett pót- és ut-ajánlatok nem fogadtatnak el.

A ki szöbelleg óhajt árlejteni, köteles az árlejtes megkezdése előtt az árlejtes feltételeket, annak elismerésül, hogy azokat olvasta, megértette és feltétlenül elfogadja, szejtkezőleg aláírni és az árlejtes vezető kezéhez az árlejtes feltételekben megállapított bantpénzt közpénzben, vagy pedig ovadékképes értékpapirokban letenni.

Az írásbeli ajánlatokat ívenként 1 koronás ökmánybelyeggel kell ellátni, lepecsételni és a borítékon a következőleg czímezni: „A magy. kir. javító intézet igazgatóságának Aszódon. Ajánlat az aszói magy. kir. javító intézet 1903 évi élelmi vagy házi szükségleteinek szállítására, mellékelve — korona bantpénz.“

Az árlejtes feltételekben jelzett bantpénzt az írásbeli ajánlatokhoz is kell csatolni és azt is kijelenti, hogy az ajánlatot az árlejtes feltételeket olvasta megértette és feltétlenül elfogadja.

Az írásbeli ajánlatokban az ajánlati árakat nem csak számjegyekkel, hanem betűkkel is korona értékben, tisztán ki kell írni.

Az árlejtes feltételeket a f. évi szeptember hó 15-ikének d. e. 9 óráját a vasár-, és ünnepnapokat kivéve mindnap d. e. 9 óratól 12-ig és d. u. 3 óratól 5-ig lehet az árlejtes hirdető kir. javító-intézet irattárában megtekinteni.

Magy. kir. javító-intézet igazgatóság. Aszódon, 1902 augusztus hó 12-én.

Krajtek Soma
igazgató.

Nagy butor eladás!
Rendkívül olcsó árákl
Jelinek B. A. és Fia
butor-áruházában
Budapest, VII., Kerepesi-ut 8. sz.
földszinti helyiségek.

Plistill Ede

+++ temetkezési vállalata GÖDÖLLŐN, Váci-utca 460. szám. +++

Mindenemű koporsók kaphatók érc-, keményfa- vagy fényezett ófából, kisebb-nagyobb méretben Szemfődek, virágok, szalagok, sarkoszorok, vasszgyertyák, Szobabehúzóok, ravatal-felállítás, a személyzet díszes egyenruhában, a gyászokosi mellett fáklával, — nyitott halottaskocsik vagy díszesebb üvegkocsi, akár vidékre is, minden felszereléssel fogadtatik.

— Gyászjelentések 1 óra alatt elkészítetnek. —

Pályázat.

A „Magyar Hirlap” méltó módon akarja megünnepegni Kossuth Lajosnak százados születési évfordulóját, a mely a jövő hónap 19-én következik reánk. Ugy érezzük, hogy a nemzeti újságírásnak mindenkinél több kötelessége van leg-hatalmasabb Utóöröfjével, legököltecsőbb Mintájával szemben és pietásunknak teljes fényének állandóan kell lobognia emléke körül, minden alkalom és jelentős évforduló nélkül is. Mégis, a jövő hónap, a mely őt a még ma is megemlékeztetett az időben megemlékező és megjelzi a napot, a mely előtt száz esztendővel Kossuth lett: különösen alkalmas arra, hogy a nagyszerű építész alakot a magyar lélekben híven és maradóan, a legegyszerűbb, de leghatározottabb körvonalakkal adjuk vissza. Sem romantikára, sem pártimádatra nincs szükség, az ellenséges indulatoktól, a gyűlöletteljes megítéléstől nem kell többé félteni, az irodalom ma már képes határozottan, hogy a nagyszerű fejet a történelembe határozottan és biztosan bele írja.

Ebben bizakodva határozta el a Magyar Hirlap, hogy megírattja Kossuth Lajos rövidre fogott jellemrajzát, azt a mi benne jelentős, mindenképpen kiemelendő, elvülthetetlen. Tehát alakjának hű, de monumentális belső rajzát akarjuk birni, egy olyan irodalmi tanulmányt, mely kevés szóval, nem sok vonallal, biztosan, igazságosan és szépen mindent elmond. Egy ilyen abszolút becsű esszével, a melyet az évforduló napján adunk közre, akarjuk mi méltóan megünnepegni a magyar újságírásnak első hőst.

A dolgozatért pedig egyenesen a magyar olvasóhoz, lapunk előfizetőihez fordulunk, mert tudván tudjuk, hogy e tárgyban maga az irodalom nem tudósabb náluk és mert az a hitünk, hogy az olvasók ismeretlen nagy tömegében lenni kell ismeretlen friss erőknél, a kik e feladatra ugyszólván rászültek, azonfelül módjuk van arra az elmélyedésre, a melyet a felségés téma megkövetel. A legjobb munkák megjutalmazására ezer korona tisztelétjét!

tűzünk ki, a melyet az irodalom és parlament hozzáértő tagjaiból alakuló bíráló bizottság okvetlenül kiad. Kérjük a rátermett olvasó buzgósgát és lelkesedését és már a munka megkezdése előtt fogadják előfizetőink halánkat és azt a reményességünket, hogy az 6 körükből támad az, a ki Kossuth Lajos tőköletes irodalmi arcképét legelőször megalkotja!

A pályázat feltételei:

1. Kívánunk Kossuth Lajo-ról jellemrajzot, tehát nem életrajzi adatokrak összefűzését vagy egyoldalú költői rapodiát, hanem olyan munkát, a mely őt élete legjelentősebb és legjellemzetesebb fordulataiban ismerteti és méltatja. A jellemrajz főfeltétele a hűség és az egyszerűség.

2. A dolgozat terjedelme száz nyomtatott sornál több ne legyen.

3. Pályázhat a Magyar Hirlap minden előfizetője.

4. A legjobb munka díja: Ötszáz korona. Az ezután következő legjobb jutalma: háromszáz korona. A harmadik helyen kitüntetett dolgozat kétszáz koronávat díjazatik.

5. Ha ezeken kívül még érdemes munkákra talál a zsűri: azokat a szokásos tisztelédjában részesítjük. Valamennyi jutalmazott munka a „Magyar Hirlap” tulajdona és közlésüket szeptember 19-én kezdjük meg.

6. Kérjük, hogy a pályázatokat tisztán írják le és a szerző nevét és pontos lakcímét rejtő jellegű levél kíséretében küldjék be a Magyar Hirlaphoz legkésőbbben a jövő, szeptember hónap tizedikéig. A bíráló bizottság — melynek névsorát rövidesen közreadjuk — szeptember hónap tizenharmadikán dönt és döntését szeptember hónap tizenkilencedikén adjuk hírül.

A Magyar Hirlap.

Schönwald Imre ékszergyáros, óras és látszerész. Valódi ezüst páncélt óráláncok m. kir. fémmelzessel. 15 gramm sulyban frt 1.20 60 gr. sulyban frt 3.80 20 gramm sulyban frt 1.50 70 gr. sulyban frt 4.50 30 gramm sulyban frt 2.20 80 gr. sulyban frt 5.20 40 gramm sulyban frt 2.90 100 gr. sulyban frt 6.50 50 gramm sulyban frt 3.25 150 gr. sulyban frt 9.50 Valódi 14. kar. aranyláncok 40 révé divatos mintában. 20 gr. sulyban frt 24.— 40 gr. sulyban frt 47.— 26 gr. sulyban frt 30.— 50 gr. sulyban frt 53.— 30 gr. sulyban frt 37.— 60 gr. sulyban frt 69.— Egy 25 grammos aranylánchoz egy 15 grammos kőves függelék véve összesen 40 gramm nálam 34 frt 50 krajczárba kerül. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve bárkinek küldetik.

Az elismert legjobb és legkitaláltabb CSÉPLŐGÉPEK szabad új Kéngyűrűvel ellátott görgős csavágyakkal közl., járgány- és gőzhajtásra. Járgányok 1-6 vonóállat befogására. Legújabb gabona-tisztító rosták, TRIEUREK és KUKORICZA MORZSOLÓK, Szeeska vágók, darálók, répavágók, Széna és szalmaprések nyugvók és szállíthatók, valamint minden más fajta gazdasági gépeket legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak MAYFARTH PH. és TÁRSA gazdasági gépgyárak, vasöntödéek és vasházművek Alap. 1872. BÉCS. II^a Taborstrasse 71. 850 munkás. Kintünetve több mint 490 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék és elismerő levél ingyen. — Képviselek és vizontelárusítók kerestetnek.

„EMKE” padlófénymáz! Magyar gyártmány! Nem kell osztrák, nem kell német, nem kell külföldi gyártmány, hanem vegyünk Berkes féle „EMKE” padlófénymázt, s így elérhetjük, hogy kitűnő legjobb magyar gyártmányt kaphatunk s e mellett kiváló köznyelvelődési célt szolgálunk, mert 5 százalék az „EMKE” javára szolgál. A Berkes-féle „EMKE” padló lakk; a szobapadlók fényezésére kiválóan alkalmas, mert: A Berkes-féle „EMKE” szobapadló fénymáz: rögtön szárad s így a fényezett szoba már 1 óra múlva használatba vehető. A Berkes-féle „EMKE” szobapadló fénymáz: szagtalan, tehát nem kell a kellemetlen terpentin szagot nepokig a szobában tűrni. A Berkes-féle „EMKE” szobapadló fénymáz: mosható, s szárazra törülve fénye még fokozottabb. A Berkes-féle „EMKE” szobapadló fénymáz: víztől nem lesz foltos, mint a többi lakk. A Berkes-féle „EMKE” szobapadló fénymáz: fényét a többi hasonló gyártmányok között legtöbbször tartja, tehát legtartósabb. A Berkes-féle „EMKE” szobapadló fénymáz: üveg keménységűvé válik s így legkevésbé kopik. A Berkes-féle „EMKE” szobapadló fénymáz: szeszszel hígítható. A Berkes-féle „EMKE” szobapadló fénymáz: kitűnően alkalmas konyhabutorok és más erős használatnak kitett tárgyak mázolására. A Berkes-féle „EMKE” szobapadló fénymáz: a ragadós padlókat szárazra teszi. 1 kg.-os üveg bérmentve bárheva, 2 korona. Gyártás és főelárusító hely: Berkes Bertalan Gyárváros. — Eladási helyek: Mureczkó Endre kereskedése Hatvan, Klein Adolf Czegléd, Turnay Pál vaskereskedő Ujpest, Berger Vilmos Jász-Berény, Boros B., Péter Mór Szolnok. GÖDÖLLŐI Erzsébet könyvnyomda.